

ks. Andrzej F. Dziuba

Zapowiedź Kongresu Eucharystycznego w Guadalajarze 2004

W dniach 5-7 listopada 2002 obradowała w Watykanie, pod przewodnictwem kard. J. Tomko, sesja plenarna Papieskiego Komitetu ds. Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych. Udział wzięło ponad 60 przedstawicieli narodowych oraz przewodniczących komitetów narodowych, jak i stałych członków Papieskiego Komitetu. Z Polski, z nominacji kard. J. Glempa, prymasa Polski i przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, uczestniczył ks. Andrzej F. Dziuba.

XLVIII Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny, odbędzie się w Guadalajarze w Meksyku, w dniach 10-17 października 2004 roku. Głównym jego hasłem jest zawołanie: *Eucharystia, światło i życie dla nowego milenium*. Komitetowi organizacyjnemu przewodniczy kard. Juan Sandoval Iniguez, arcybiskup metropolita Guadalajary.

W przygotowaniach do obrad plenarnych przesłałem do Papieskiego Komitetu tekst pt. *Życie eucharystyczne w Kościele w Polsce*, które nakreślało problematykę Mszy świętej niedzielnej, procesji i nabożeństw eucharystycznych oraz ruchów i stowarzyszeń odnoszących się do Eucharystii w Polsce.

Obrady odbywały się w Domus Internationalis Paulus VI przy via della Scrofa. Po *Veni Creator Spiritus* obrady rozpoczął kard. J. Tomko, m.in. przedstawiając uczestników spotkania. Wskazał także na elementy merytoryczne obrad, a więc przede wszystkim przygotowanie przez Kościół powszechny Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego w Guadalajarze. Całość obrad odbywała się w czterech językach: hiszpańskim, włoskim, francuskim i angielskim wraz z tłumaczeniami symultanicznymi.

Jako pierwszy zabrał głos kard. Juan Sandoval Iniguez, arcybiskup Guadalajary, miejsca kolejnego Kongresu Eucharystycznego, który przedstawił komentarz do tekstu pt. *Eucharystia, światło i życie nowego milenium*. Jego zdaniem, niezbędnym jest, jak to akcentuje m.in. Jan Paweł II w *Nuovo Millennio Ineunte*, dostrzeżenie oblicza Jezusa Chrystusa. Oświecająca moc Eucharystii sprawia, iż jej światło świeci w ciemnościach, a ciemności nie są w stanie jej ogarnąć. Mimo wszystko w świetle Eucharystii trzeba jednak dostrzec tak blaski, jak i cienie współczesnego świata, a w nim i Kościoła. Gotowość dostrzegania tych znaków, może czasem nawet bulwersujących, nie może wykluczać otwartości ku przyszłości i nadziejom chrześcijańskiego świadectwa. Ostatecznie Eucharystia pozostaje szczytem życia chrześcijańskiego, tak w wymiarze osobowym, jak i wspólnotowym. To ona towarzyszy eschatologicznemu pielgrzymowaniu w Nowym Przymierzu i jest jego najdoskonalszą ofiarą. To Chleb przemieniający obecności Chrystusa w świecie. Eucharystia jest misterium komunii i centrum życia Kościoła. Jezus Chrystus jest najważniejszym Ewangelizatorem, jej twórcą i mocą, ale jednocześnie Eucharystia jest źródłem ewangelizacji. W dzieło to wpisana jest także Maryja, Matka Jezusa, Boga i Człowieka, która staje w historii zbawienia jako „gwiazda ewangelizacji”. Szczególnie ważnym jest dynamiczne wskazanie na rolę Maryi w posłudze orędzia Nowego Testamentu.

To wystąpienie arcybiskupa Guadalajary było ważnym przedłożeniem w ramach pierwszego dnia spotkania. Trzeba przyznać, iż ustawia ono orędzie jakie niesie, dla różnych Kościołów partykularnych. Wydaje się, że mimo znaków czasowych oraz geograficznych winien on przenikać już dziś przygotowania przeniesione do Kościołów lokalnych.

Podczas dyskusji zaprezentowałem materiał pt. *Eucharystia życiem i światłem Kościoła w Polsce*. Była to próba aplikacji dokumentu Kongresu do współczesnej rzeczywistości Kościoła w Polsce. Propozycja moja rozeznawała oczekiwania w zakresie włączenia się Kościoła w Polsce w odpowie-

działność opartą na Eucharystii (np. powołania misyjne). Także pobożność maryjna (zwłaszcza Jasna Góra) winna być praktykowana w kontekście Kościoła i niesionej przez niego posługi ewangelizacyjnej oraz misyjnej.

Obradom popołudniowym przewodniczył abp Javier Lozano Barragan, przewodniczący Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia. W tej sesji zaprezentowano trzy komunikaty. Najpierw o. Ferdinand Pratzner, sekretarz Papieskiego Komitetu tekst pt. *Międzynarodowe Kongresy Eucharystyczne. Doświadczenia i tradycje*. Autor ukazał historię tej instytucji watykańskiej.

Z kolei bp Joviano de Lima Junior, S.S.S., biskup São Carlos w Brazylii wygłosił przedłożenie: *Przygotowania i celebrowanie Diecezjalnego Kongresu Eucharystycznego*. Było to doświadczenie eucharystyczne na poziomie diecezji. Informacje te miały znamiona typowe dla *Sitz im Leben* odbywanego Kongresu.

Wreszcie, jako trzeci w tym cyklu wystąpił abp Carmelo D. F. Morelos, arcybiskup Zamboanga na Filipinach, na temat: *Piąty Narodowy Kongres Eucharystyczny na Filipinach*. Było to doświadczenie kongresu krajowego. Pewne treści organizacyjny pokrywały się z poprzednim przedłożeniem. Doszły tu także do głosu specyfikacje Kościoła na Filipinach.

Referaty były przeglądem doświadczeń Kościołów zwłaszcza w sferze diecezjalnej, narodowej i międzynarodowej. W tych płaszczyznach przeżywane jest w Kościele eklezjalne doświadczenie kongresów eucharystycznych. W wystąpieniach prelegentów wybrzmiały formy oraz specyfikacje typowe dla miejsca eucharystycznych celebrowań.

W dyskusji wokół trzech wystąpień wskazano na praktyczne doświadczenia z Kościołów lokalnych. Zabierając głos wskazałem, że Kościół w Polsce skorzystał z doświadczeń związanych z Krajowym oraz Międzynarodowym Kongresem. Przy tej okazji w Polsce wybrzmiały m.in. kwestie ekumeniczne, przemian społeczno-gospodarczych po upadku totalitaryzmu czy szacunek do tradycyjnych form pobożności eucharystycznej.

Na zakończenie pierwszego dnia obrad, wcześniej niż to było zaplanowane, Ojciec Święty Jan Paweł II zaprosił do Watykanu, i udzielił wieczorem (godz. 19⁰⁰), w Sali Klementyńskiej audiencji wszystkim uczestnikom Sesji Plenarnej Papieskiego Komitetu. Po powitaniu przez kard. J. Tomko Papież wygłosił przemówienie opatrzone tytułem: *Eucharystia jest źródłem jedności w Kościele. Ciało eucharystyczne Pana odżywia i wspiera Jego Ciało Mistyczne*, którego pełny tekst ze zdjęciem opublikowało „L'Osservatore Romano” 142 (2002) nr 256 (z 7 XI 2002). Na zakończenie audiencji każdy z uczestników miał możliwość indywidualnego przedstawienia się Ojcu Świętemu.

Audiencja była aktem eklezjalnym więzi Kościołów lokalnych z Następcą św. Piotra. Tu dobitnie ukazała się uniwersalność Kościoła sku-

pionego wokół Ojca Świętego. Bogactwo Kościołów partykularnych znalazła wspólnotę wiary w Piotrze naszych czasów.

W drugim dniu obrad, tj. 6 listopada, ze względu na to, iż Papież pomiął fragmenty przemówienia, zostało ona odczytane przez kard. J. Tomko i udostępnione w przekładzie na języki spotkania. Było to przybliżenie ducha oraz oczekiwań Ojca Świętego Jana Pawła II wobec Międzynarodowych Kongresów Eucharystycznych.

Tego dnia jako pierwszy głos zabrał o. prof. Jesus Cervera Castellano, wiceprezydent Papieskiego Ateneum Teresianum. Zaprezentował wykład pt. *Eucharystia w Kościele uniwersalnym i Kościele partykularnym – Rola Papieskiego Komitetu i delegatów lub komitetów narodowych*. Tekst zawierał dwa tematy wskazane w tytule. Pierwszy ukazał nauczanie Vaticanum II a następnie piękno Kościoła partykularnego wokół Eucharystii. Z kolei autor dokonał precyzacji w związku z listem *Communio innotio* Kongregacji Nauki Wiary. Starał się ukazać przejście od Kościoła partykularnego do parafii. Całość tego punktu zamykają myśli o Eucharystii jako miejscu komunii i misji. Drugi fragment referatu ukazuje teologiczne oraz praktyczne poziomy współpracy między Papieskim Komitetem a ciałami na poziomie narodowym. Autor podkreślał, iż niezbędna jest ciągła animacja, której centrum winna być Eucharystia.

W dyskusji występowały dopowiedzenia i pytania. Pytałem m.in. o teologiczne miejsce w prawdzie Eucharystii Kościołów starokatolickich, które mają kapłaństwo sakramentalne oraz problem ochrzczonych, którzy z różnych racji nie w pełni uczestniczą w Eucharystii. Odpowiedzi niestety były raczej bardzo teoretyczne, a mało konkretne i duszpasterskie. W stosunku do sytuacji związków niesakramentalnych w Kościele referent faktycznie pominął ducha adhortacji Jana Pawła II *Familiaris consortio*.

Z kolei uczestnicy dyskutowali w czterech grupach językowych. Grupa włoska, w której uczestniczyłem, liczyła 8 osób i jako owoc przedstawiła m.in. potrzebę encykliki o Eucharystii, większej koordynacji działań między delegatami czy komitetami narodowymi oraz centralą rzymską. Sugerowano publikację przez Papieski Komitet biuletynu informacyjnego, także z adresami odpowiedzialnych w konferencjach biskupów. Byłaby to forma prezentacji prac Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego oraz kongresami narodowymi czy diecezjalnymi.

W dyskusji plenarnej przedstawiono wnioski grup językowych. Z kolei na ich podstawie kard. J. Tomko wydobyl ogólne sugestie, które zostaną przedstawione papieżowi. Najwięcej znalazło się z grupy włoskiej, której przewodniczył abp A. Comastri, arcybiskup-prałat Loreto. Sugerowano także nacisk na eucharystyczne kongresy diecezjalne i narodowe, które

winy być przygotowaniem lub owocem Kongresu Międzynarodowego. Została zgłoszona propozycja następnego kongresu w Quebecu w Kanadzie.

Ważnym punktem drugiego dnia spotkania było przedstawienie przez organizatorów Kongresu w Guadalajarze szczegółów teologicznych, technicznych oraz organizacyjnych tego wydarzenia eklezjalnego. Jest to także promocja miasta Guadalajara oraz kultury meksykańskiej. Szczegółowe dane o udziale w Kongresie należy zgłaszać ze znacznym wyprzedzeniem (np. O. Lectura Pastoral. Del Texto Base para el 48 Congreso Eucarístico Internacional. Pbro. M. A. Reyes Arreguin y Equipo dela Vicaria de Pastoral de la Arquidiócesis de Guadalajara. Guadalajara 2002, Mexico).

W ramach dyskusji pytałem m.in. o możliwości potwierdzenia wydatków finansowych, które mogą być refundowane w Polsce. Wyjazd na Kongres należy traktować jako wyjazd turystyczny, gdyż to ułatwia uzyskanie wizy. Warto dodać, że same władze organizacyjne oferują zaś wielorakość możliwości zatrzymania oraz pobytu na czas Kongresu, także w centrach religijnych, np. klasztory, parafie czy domy formacyjne.

Całość obrad, w płaszczyźnie duchowej, zakończyła celebracja Eucharystii, której przewodniczył kard. J. Tomko, według formularza z Uroczystości Ciała i Krwi Pańskiej. On także wygłosił homilię nawiązując do czytań. Był to ważny znak jedności uczestników sesji plenarnej wokół Eucharystii. Tu w kaplicy wspólnota ludzi stała się znakiem jedności Kościoła w Eucharystii, a także z zadaniami dla niej.

Zgodnie ze statutem Komitetu, Kościoły lokalne powinny podjąć działania informacyjne oraz duszpasterskie wokół tematyki Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego. Oczekiwane jest udostępnienie materiałów dostosowanych do lokalnych warunków. W roku Kongresu wskazanym jest wydanie przez Konferencję Episkopatu listu czy komunikatu, który winien wskazać na uczestnictwo wiernych w tym znaku wiary.

Jako pokłosie obrad biskupi diecezjalni w Polsce, za pośrednictwem sekretarza generalnego episkopatu, otrzymali notę, która ukazuje informacje związane z XLVIII Międzynarodowym Kongresem Eucharystycznym Guadalajara 2004. Materiał ten wskazuje na hasło spotkania oraz na jego interpretację teologiczno-ewangelizacyjną.

Wydaje się, iż świadomość oczekiwań wobec Guadalajara 2004 winna być w Kościele w Polsce bardzo żywa m.in. ze względu na doświadczenia XLVI Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego we Wrocławiu w 1997 roku, którego „Statio Orbis” celebrowane było wraz z Ojcem Świętym Janem Pawłem II.